

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. vasario 4 d. Nr. 21RE1- (AG1-1/09-2026)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Beatos Labutytės,

sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei,

dalyvaujant pareiškėjai J. K.,

atsakovės atstovei V. P.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos J. K. skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos 2025-12-15 rašto Nr. (33.205 Mr) R-4459 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja kreipėsi į Komisiją su skundu, prašydama panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2025-12-15 raštą Nr. (33.205 Mr) R-4459 (toliau – Skundžiamas raštas), įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl moralinės žalos atlyginimo administracine tvarka ir įpareigoti atsakovę pateikti motyvuotą sprendimą, įvertinant visas faktines aplinkybes ir vaiko interesus.

Pareiškėja skunde nurodo, kad 2025-11-10 pareiškėjos nepilnametis sūnus, išėjęs iš (duomenys neskelbtini) progimnazijos (toliau – Progimnazija), griuvo mokyklos teritorijoje esančiame pėsčiųjų take ir patyrė rimtą kelio traumą – gilią žaizdą, minkštųjų audinių pažeidimą, dėl kurio buvo kviesta greitoji medicinos pagalba ir atliktas dviejų sluoksnių žaizdos siuvimas. Atsakovės ir Progimnazijos atlikto tyrimo metu buvo nustatyta, kad: 1) tako atkarpa buvo aptverta ir pažymėta įspėjamaisiais ženklais jau po įvykio; 2) dangos nelygumai laikinai sulyginoti žvyru; 3) teritorijos atnaujinimo darbai įtraukti į planus. Pareiškėjos vertinimu, tai patvirtina, kad iki nelaimingo atsitikimo teritorija neatitiko saugumo reikalavimų.

Nesutikdama su Skundžiamo rašto argumentu, jog „moralinės žalos dydį nustato tik teismas“ pažymi, kad Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK) nenumato draudimo viešojo administravimo subjektui taikiai spręsti žalos atlyginimo klausimus, o teismas yra ginčų sprendimo, o ne privaloma pirmoji instancija.

Pareiškėjos vertinimu, Administracija klaidingai teigia, kad neturi teisės spręsti dėl žalos atlyginimo administracine tvarka. Viešojo administravimo subjektai turi teisę ir pareigą spręsti dėl žalos atlyginimo, jei žala kilo dėl jų pavaldžių įstaigų neteisėto veikimo ar neveikimo, o teismas yra kraštutinė priemonė, kai ginčas neišsprendžiamas taikiai. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnio 1 dalį, viešasis administravimas grindžiamas teisėtumu, objektyvumu, proporcingumu ir atsakomybės principais. To paties įstatymo 8 straipsnio 1 dalis numato, kad viešojo administravimo subjektai privalo išsamiai išnagrinėti asmens prašymą ir

priimti motyvuotą sprendimą. Pažymi, kad pagal VAI 3 ir 8 straipsnius, viešojo administravimo subjektai privalo nagrinėti asmenų prašymus iš esmės ir negali atsisakyti jų nagrinėti vien remdamiesi formaliu argumentu, jog galutinis ginčas galėtų būti sprendžiamas teisme. Atsisakymas net nagrinėti prašymą dėl žalos atlyginimo, motyvuojant vien tuo, kad „žalos dydį nustato teismas“, neatitinka šių principų ir reiškia pareigos nagrinėti prašymą nevykdymą.

Pabrėžia, kad atsakovė pati patvirtino pavojingos infrastruktūros egzistavimą, imdamasi skubių saugumo priemonių po įvykio. Tai reiškia, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp netinkamos teritorijos būklės ir vaiko traumos.

Paaikškina, kad Skundžiamame rašte teigiama, kad vaikas esą „judėjo bėgte ir kalbėjo telefonu“, nors vaizdo įrašė matyti tik pats griuvimo faktas, o telefonas iš rankų iškrenta jau griūnant. Tokie teiginiai grindžiami prielaidomis, o ne objektyviais duomenimis, ir negali būti laikomi pagrindu atsisakyti nagrinėti prašymą.

Akcentuoja, kad pareiškėjos sūnus yra nepilnametis, todėl viešojo administravimo subjektai privalo taikyti vaiko interesų viršenybės principą. Pagal Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos 3 straipsnį, visose su vaiku susijusiose veiklose pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus. Šis principas taip pat įtvirtintas Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme. Atsisakymas nagrinėti prašymą dėl nepilnamečio patirtos žalos neatitinka vaiko interesų viršenybės principo ir sudaro prielaidas ignoruoti vaiko patirtą fizinę ir emocinę žalą.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja palaikė skundo reikalavimą ir argumentus. Papildomai paaiškino, kad atsakovė nesiėmė konkrečių veiksmų, situacija tinkamai nebuvo išanalizuota; pareiškėja ne tiek siekia neturtinės žalos, kiek nori, kad būtų iš esmės išnagrinėta situacija, pareiškėja nėra teisininkė ir todėl nežino, kokių konkrečių veiksmų turi imtis atsakovė, tačiau atsakovė turi pati žinoti kaip spręsti problemą. Atsakovė nenustatė, kas konkrečiai kaltas dėl to, kad nepilnametis sūnus dėl traumos patyrė skausmą bei išgąstį.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjos skundą paaiškina, kad pareiškėjos nepilnametis sūnus M. K. 2025-11-10 Progimnazijos teritorijoje nelaimingo atsitikimo metu patyrė traumą, dėl kurios vaikui taikyta skubi medicininė pagalba – žaizdos ant kairiojo kelio sąnario revizavimas, plovimas, padžio siuvimas. Tai patvirtina KMUK 2025-11-10 medicininis dokumentų išrašas. Pareiškėja 2025-11-30 pateiktu prašymu už tai reikalauja iš atsakovės 1 500 Eur moralinės žalos atlyginimo. Atsakovė 2025-12-15 Skundžiamu raštu atsakė į pareiškėjos 2025-11-30 prašymą dėl moralinės žalos atlyginimo ir paaiškino, kad pagal CK 6.250 straipsnio 2 dalį, 6.271 straipsnį, 6.283 straipsnį moralinės žalos dydį gali nustatyti tik teismas, nustatęs civilinės atsakomybės sąlygas. Atsakovė Skundžiamame rašte pareiškėjai paaiškino, kad ji turi teisę kreiptis į teismą civiline tvarka, nes pati atsakovė neturi įgaliojimų administracine tvarka nustatyti moralinės žalos dydžio ar priimti sprendimo dėl tokios kompensacijos išmokėjimo iš savivaldybės biudžeto lėšų.

Paaikškina, kad VAI 39 straipsnyje reglamentuota turtinė ir neturtinė žala, atsiradusi dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų administracinių aktų, atlyginama CK nustatytais pagrindais ir tvarka. Pagal CK 6.250 straipsnio 1 dalį neturtinės žalos dydį pinigine išraiška įvertina teismas, o pagal to paties straipsnio 2 dalį – teismas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, atsižvelgia į jos pasekmes, šią žalą padariusio asmens kaltę, jo turtinę padėtį, padarytos turtinės žalos dydį bei kitas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, taip pat į sąžiningumo, teisingumo ir protingumo kriterijus. Atsižvelgiant į šį teisinį reglamentavimą, neturtinės žalos atlyginimas gali būti taikomas tik teismui nustačius civilinės atsakomybės sąlygas ir žalos dydį. Tai reiškia, kad atsakovė neturi teisės aktais jai suteiktos kompetencijos savarankiškai spręsti tokio pobūdžio klausimą: nėra teisės aktų ir procedūrų, kuriais remdamasi pati atsakovė galėtų nustatinėti neturtinės žalos dydį, vertinti pareiškėjos nurodytą žalos dydį, analizuoti žalos atsiradimo sąlygas ir pan., o atsakovės vadovai ar darbuotojai neturi nei teisės, nei galimybės patys pagal savo subjektyvų supratimą nustatinėti neturtinės žalos dydžio, t. y. sutikti su pareiškėjos nurodoma suma ar ją paneigti. Dėl to atsakovė neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos prašymo dėl moralinės (neturtinės) žalos atlyginimo administracine tvarka.

Nurodo, kad bylose dėl neturtinės žalos atlyginimo nukentėjusysis paprastai subjektyviai įvertina ir nurodo jam padarytos neturtinės žalos dydį. Tačiau asmens prašomas priteisti neturtinės žalos atlyginimo dydis negali būti vertinamas kaip iš anksto žinomas ir nustatytas, nes dydį įvertina ir nustato teismas, ištyręs ir įvertinęs visas teisiškai reikšmingas bylos aplinkybes. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad teismai, vertindami CK 6.250 straipsnio 2 dalyje nustatytus neturtinės žalos dydį lemiančius kriterijus, visų pirma turi įvertinti pažeistos vertybės pobūdį pagal protingo žmogaus etaloną. Neturtinės žalos dydis išreikštas pinigais, skirtingai nei atlyginant turtinę žalą, neturėtų būti įrodinėjamas, o yra nustatomas teismo pagal konkrečioje byloje teisiškai reikšmingų kriterijų visumą (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2013-07-25 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-417/2013*).

Atsakovės vertinimu, nepakanka pareiškėjai nurodyti, kad ji mano, jog patirtos neturtinės žalos dydis yra 1 500 Eur. Tokią savo poziciją ji turės pagrįsti ir įrodyti, kodėl būtent tokia suma įvertina vaiko patirtą traumą, o teismas turėtų kompetenciją vertinti reikalavimų pagrįstumą. Kaip minėta, atsakovei tokia kompetencija teisės aktais nesuteikta.

Pažymi, kad tik teismo, sprendžiančio nukentėjusiajam padarytos neturtinės žalos įvertinimo pinigais klausimą, funkcija yra parinkti teisingą, kuo labiau sušvelninančią negatyvius padarinius pinigine kompensacija už nukentėjusio asmens patirtus neturtinio pobūdžio išgyvenimus bei praradimus ir taip sudaryti materialias prielaidas kiek įmanoma atkurti tai, ko neturtinės vertybės pažeidimo atveju sugražinti, adekvačiai įvertinti ir atlyginti pinigais iš esmės nėra galimybės. Atlygintinos neturtinės žalos ribų (minimumo ar maksimumo) įstatymas nenustato, įvertinti neturtinę žalą palikta teismui, nes tai yra fakto klausimas.

Paaiškina, kad sveikatos sutrikdymo bylose neturtinės žalos kompensacijos dydžio nustatymo specifika yra ta, jog teismas turi atsižvelgti ne tik į bendruosius CK 6.250 straipsnio 2 dalyje įtvirtintus kriterijus, bet ir į sveikatos sutrikdymo situacijoje reikšmingas aplinkybes, tokias kaip, pvz., sveikatos sužalojimo laipsnis, patirtos traumos pobūdis, atsiradusios dėl sveikatos sutrikdymo turtinės ir neturtinės pasekmės (lėšos, būtinos sveikatai pagerinti, fiziniai ir dvasiniai išgyvenimai ir pan.), pasikeitimai įvairiose nukentėjusiojo asmens gyvenimo sferose (profesinėje, visuomeninėje, asmeninėje ir kt.) bei kitos aplinkybės, kurios daro tiesioginę įtaką asmens fizinių ir dvasinių išgyvenimų stiprumui ir kartu lemia piniginio kompensacinio ekvivalento nustatymą (*LAT 2010-04-13 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-170/2010; 2010-05-25 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-236/2010; 2010-11-30 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-490/2010 2023-06-13 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-159-823/2023*).

Atsakovė sutinka su pareiškėjos skundo argumentu ta apimtimi, kad CK nenumato draudimo viešojo administravimo subjektui taikiai spręsti žalos atlyginimo klausimus, tačiau atkreipia dėmesį, kad moralinė (neturtinė) žala yra specifinė žalos rūšis, kuriai taikytini nustatymo ir atlyginimo kriterijai yra skirtingi nuo turtinės žalos atlyginimo. Turtinė žala paprastai yra aiškiai apskaičiuojama, o jos nustatymo ir atlyginimo klausimai yra konkrečiai apibrėžti teisės aktuose. Tuo tarpu neturtinės žalos dydis kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įrodinėjamas ir tik teismas turi kompetenciją nustatyti žalos dydį.

Atsakovės vertinimu, ginčo situacijoje esminė ginčo aplinkybė yra neturtinės žalos nustatymo ir įvertinimo pinigine išraiška klausimas (kurį gali spręsti tik teismas), o ne žalos mokėjimo klausimas (kurį galėtų spręsti atsakovė). Tai reiškia, kad tik teismui nustačius moralinės žalos faktą ir dydį, atsakovė turėtų kompetenciją spręsti dėl žalos išmokėjimo. Šios aplinkybės pareiškėjai buvo aiškiai ir konkrečiai nurodytos Skundžiamame rašte. Tai, kad pareiškėja su tuo nesutinka ir skundo 2 punkte, 2.1 papunktyje remiasi bendraisiais viešojo administravimo principais, nepaneigia CK reglamentuotos išimtinai teismo kompetencijos dėl neturtinės žalos nustatymo.

Pasisakydama dėl pareiškėjos skunde Komisijai išdėstyto reikalavimo taikyti vaiko interesų viršenybės principą, pažymi, kad ginčo nei byloje, nei iki jos iškėlimo dėl šio principo taikymo niekada nebuvo. Atsakovė niekada neneigė vaiko interesų apsaugos svarbos ar Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnyje numatytų vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principų, tačiau atkreipia dėmesį, kad vaiko interesų viršenybės principas nėra iškeliamas aukščiau kitų privalomų taikyti principų bei teisės aktais reglamentuotų moralinės žalos nustatymo procedūrų. Tai

reiškia, kad atsakovė net ir klausimus, susijusius su nepilnamečiais vaikais, privalo spręsti griežtai tik pagal atsakovei suteiktas kompetencijos ribas.

Atsikirdama į pareiškėjos skundo argumentus, kad atsakovė faktiškai pripažino infrastruktūros trūkumus; atsakovės atliktas nepilnamečio vertinimas yra tendencingas, atkreipia dėmesį, kad šie argumentai yra labiau susiję su neturtinės žalos įrodinėjimo klausimais, kurie turėtų būti vertinami teisme, o ne su atsakovės Skundžiamo rašto pagrįstumu, nagrinėjamu Komisijoje, todėl šioje byloje tokie pareiškėjos argumentai neturėtų būti nagrinėjami kaip neatitinkantys ginčo dalyko, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 80 straipsnio 2 dalimi.

Akcentuoja, kad ginčo esmė yra tai, kuri institucija – teismas ar Administracija – yra kompetentinga nagrinėti neturtinės žalos nustatymo ir atlyginimo klausimą. Atsakovė tiek Skundžiamame rašte, tiek atsiliepime pagrindė, kad tokia kompetencija priklauso tik teismui, o atsakovė neturi įgaliojimų administracine tvarka nustatyti moralinės žalos dydžio ar priimti sprendimo dėl tokios kompensacijos išmokėjimo iš savivaldybės biudžeto lėšų. Dėl to pareiškėjos skundas dėl atsakovės Skundžiamo rašto panaikinimo ir prašymo įpareigoti atsakovę administracine tvarka atlyginti teismo nenustatytą ir pinigais neįvertintą neturtinę žalą yra nepagrįstas.

Pažymi, kad Skundžiamas raštas atitinka VAI 10 straipsnio 5 ir 6 dalies reikalavimus, yra konkretus ir aiškus; Skundžiamame rašte suprantamai nurodyta, kodėl atsakovė negali spręsti neturtinės žalos nustatymo ir įvertinimo pinigine išraiška; nurodyta, kuri institucija yra kompetentinga tai spręsti ir pasiūlyta į ją kreiptis.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė palaikė argumentus, nurodytus atsiliepime į skundą. Akcentavo, kad Skundžiamame rašte yra pakankamai atsakyta į pareiškėjos prašymus. Papildomai paaiškino, kad Administracija nėra patvirtinusi jokio teisės akto, kuriuo vadovaujantis būtų galimybė nustatyti ir apskaičiuoti neturtinės žalos dydį. Jeigu šiuo konkrečiu atveju būtų sudaryta komisija iš Administracijos darbuotojų neturtinės žalos dydžio nustatymui – komisija neturėtų kompetencijos įvertinti civilinės atsakomybės sąlygas ir dydį. Pažymėjo, kad šiuo atveju nelaimingas atsitikimas įvyko ne Progimnazijoje, o jos teritorijoje, todėl reikštinas reikalavimas būtų Administracijai.

Skundas atmestinas

Byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos 2025-12-15 rašto Nr. (33.205 Mr) R-4459 teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja 2025-12-01 elektroniniu laišku kreipėsi į atsakovę su 2025-11-30 prašymu „Dėl žalos atlyginimo“. Nurodė 2025-11-10 įvykusio nelaimingo įvykio aplinkybes ir pažymėjo, kad gavo atsakovės 2025-11-28 raštą, kuriame, pareiškėjos vertinimu, įrodoma, kad teritorija iki nelaimingo atsitikimo buvo nesaugi ir kėlė realų pavojų vaikams; atkreipė dėmesį, kad pareiškėjos vaikui žala jau buvo padaryta: skaudi ir gili kelio žaizda, medicininės intervencijos, siuvimas ir priežiūra, miego, judėjimo ir lankymo įstaigoje apribojimai; didelis išgąstis tiek vaikui, tiek visai šeimai. Pareiškėja atsakovės prašė priimti sprendimą dėl 1500 Eur moralinės žalos atlyginimo ir informuoti apie tolimesnius veiksmus dėl atsakingų asmenų nustatymo ir prevencijos (atsiliepimo priedas Nr. 1).

Atsakovė 2025-12-15 Skundžiamu raštu informavo pareiškėją, kad nelaimingo atsitikimo, įvykusio 2025-11-10 Progimnazijos teritorijoje, aplinkybės buvo iširtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-10-10 įsakymu Nr. V-1135 patvirtintu Mokinių nelaimingų atsitikimų tyrimo tvarkos aprašu. Progimnazijos direktoriaus įsakymu buvo sudaryta tyrimo komisija, kuri išnagrinėjo įvykio aplinkybes, įvertino teritorijos būklę ir pateikė rekomendacijas dėl tolesnių veiksmų. Tyrimas atliktas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, o jo rezultatai įforminti 2025-11-13 Nelaimingo atsitikimo aktu Nr. 1. Tyrimo metu buvo įvertinti mokinių srautų judėjimo ypatumai, apžiūrėta įvykio vieta, apklausti liudininkai ir surinkta kita reikšminga informacija. Remiantis tyrimo išvadomis, mokykla ėmėsi papildomų priemonių panašių nelaimingų atsitikimų prevencijai.

Skundžiamame rašte nurodė, kad įgyvendinant tyrimo komisijos ir darbo grupės rekomendacijas, tako atkarpa buvo aptverta ir pažymėta išpėjamaisiais ženklais, o esami dangos nelygumai laikinai sulyginti žvyru. Progimnazijai pavesta atlikti visos teritorijos būklės peržiūrą ir įgyvendinti papildomas priemones mokinių judėjimo saugumui užtikrinti. Moksleiviams pakartotinai praveisti saugaus elgesio instruktažai, o neformaliojo ugdymo veiklose integruotos papildomos saugumo stiprinimo priemonės. Mokyklos darbuotojams priminta pareiga nedelsiant informuoti administraciją įvykus nelaimingam atsitikimui. Papildomai informavo, kad teritorijos takų atnaujinimo darbai suplanuoti kartu su pastato apšiltinimo ir fasado atnaujinimo projektu, o iki šio projekto įgyvendinimo būtini laikini dangos sutvarkymo sprendimai jau atlikti.

Skundžiamame rašte taip pat nurodė, kad tyrimo metu nustatyta, jog įvykio eigai galėjo turėti įtakos kelios aplinkybės. Remiantis liudininkų parodymais ir vaizdo registracijos įrašais, įvykio metu vaikas judėjo bėgte ir kalbėjo telefonu, todėl jo dėmesio sutelkimas į aplinką galėjo būti sumažėjęs, o tai galėjo riboti galimybę laiku pastebėti tako paviršiaus nelygumus ar kitus aplinkos veiksnius. Ši aplinkybė įtraukta į bendrą rizikos vertinimą kaip viena iš galėjusių turėti įtakos įvykio eigai.

Pažymėjo, kad pagal CK 6.250 straipsnio 2 dalį neturtinės (moralinės) žalos dydį nustato teismas. CK 6.271 straipsnyje numatyta, kad valstybės ar savivaldybės civilinė atsakomybė gali būti taikoma tik tuo atveju, kai teismas nustato viešosios valdžios institucijų neteisėtus veiksmus ar neveikimą, o pagal 6.283 straipsnį sveikatos sužalojimo atveju žalos atlyginimo dydį, įskaitant moralinę žalą, nustato teismas. Savivaldybės administracija neturi įgaliojimų administracine tvarka nustatyti moralinės žalos dydžio ar priimti sprendimo dėl tokios kompensacijos išmokėjimo iš savivaldybės biudžeto lėšų. Moralinis žalos atlyginimas gali būti taikomas tik teismui nustačius civilinės atsakomybės sąlygas ir žalos dydį, todėl Administracija neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos prašymo dėl moralinės žalos atlyginimo administracine tvarka; informavo, kad pareiškėja, manydama turinti teisę į žalos atlyginimą, gali kreiptis į teismą civiline tvarka (reg. Nr. 20R1-49).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, Lietuvos Respublikos Vyriausybės prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės), taip pat aktualios CK nuostatos.

VAĮ nustato asmenų teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų jų prašymų ir skundų nagrinėjimą, taip pat garantuoja teisę apskūsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus. VAĮ numato dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 straipsnis 10 dalis); skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą dėl pažeistos asmens teisės ar teisėtų interesų, prašant juos apginti (VAĮ 2 straipsnis 12 dalis).

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas Taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis). Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiame klausime atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

VAĮ 39 straipsnyje nurodyta, kad turtinė ir neturtinė žala, atsiradusi dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų administracinių aktų, atlyginama Civilinio kodekso ir <...> nustatytais pagrindais ir tvarka.

CK 6.250 straipsnio 1 dalyje nurodyta neturtinės žalos samprata, o 2 dalyje nurodyta, kad neturtinė žala atlyginama tik įstatymų nustatytais atvejais. <...> Teismas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, atsižvelgia į jos pasekmes, šią žalą padariusio asmens kaltę, jo turtinę padėtį, padarytos turtinės žalos dydį bei kitas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, taip pat į sąžiningumo, teisingumo ir protingumo kriterijus.

Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, kuriai, be kita ko, yra pavesta atlikti viešąjį administravimą.

(Duomenys neskelbtini) progimnazijos nuostatų, patvirtintų Kauno miesto savivaldybės tarybos 2025-06-10 sprendimu Nr. T-510 (*toliau – Nuostatai*), 4 punkte nustatyta, kad progimnazijos teisinė forma – biudžetinė įstaiga; 5 punkte įtvirtinta Progimnazijos priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla. Nuostatų 6 punkte nurodyta, kad Progimnazijos savininkė – Kauno miesto savivaldybė; savininko teises ir pareigas įgyvendina Kauno miesto savivaldybės meras, išskyrus tas savininko teises ir pareigas, kurios yra priskirtos išimtinai ir paprastajai Kauno miesto savivaldybės tarybos kompetencijai, jeigu pastarosios kompetencijos įgyvendinimo Kauno miesto savivaldybės taryba nėra perdavusi Kauno miesto savivaldybės merui. Savininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas ir kiti teisės aktai.

Komisijoje nagrinėjamos bylos ribas apibrėžia suinteresuoto asmens kreipimasis dėl tam tikro sprendimo priėmimo ar informacijos suteikimo ir viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas ar atlikti veiksmai.

Iš rašytinės bylos medžiagos nustatyta, kad pareiškėja 2025-11-30 prašymu kreipėsi į atsakovę, kuriame suformulavo du savarankiškus reikalavimus: priimti sprendimą dėl 1 500 Eur moralinės žalos atlyginimo ir informuoti apie tolimesnius veiksmus dėl atsakingų asmenų nustatymo ir prevencijos.

Byloje nėra ginčo, kad nelaimingo atsitikimo, įvykusio 2025-11-10 Progimnazijos teritorijoje, metu susižalojo pareiškėjos nepilnametis vaikas.

Pirmuoju reikalavimu pareiškėja prašė priimti sprendimą dėl 1 500 Eur moralinės žalos atlyginimo. Taigi, dėl šio pareiškėjos reikalavimo atsakovė turėjo pareigą priimti administracinį sprendimą. Iš Skundžiamo rašto turinio matyti, kad Administracija priėmė neigiamą sprendimą ir Skundžiamame rašte nurodė faktinius ir teisinius tokio sprendimo motyvus.

Pareiškėja skunde Komisijai akcentuoja, jog atsakovė nepagrįstai administracine tvarka nepriima sprendimo dėl neturtinės žalos atlyginimo, o siūlo kreiptis į teismą.

Kaip nustatyta byloje, atsakovė Skundžiamame rašte pareiškėją informavo, kad Savivaldybės administracija neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos prašymo dėl neturtinės (moralinės) žalos atlyginimo administracine tvarka. Paaikšino, kad Savivaldybės administracija neturi įgaliojimų administracine tvarka nustatyti moralinės žalos dydį ar priimti sprendimo dėl tokios kompensacijos išmokėjimo iš savivaldybės biudžeto lėšų; moralinis žalos atlyginimas gali būti taikomas tik teismui nustačius civilinės atsakomybės sąlygas ir žalos dydį. Skundžiamame rašte pareiškėjai išaiškino atsisakymo tenkinti prašymą dėl moralinės (neturtinės) žalos teisinį pagrindą, nurodė, kad atsakovei teisės aktais nėra suteikta kompetencija nustatyti neturtinės žalos dydį.

Komisija pažymi, kad civilinėje teisėje galioja principas „leidžiama viskas, kas neuždrausta“, tuo tarpu viešojoje teisėje vadovaujamosi principu „draudžiama viskas, kas nėra tiesiogiai leidžiama“. Kaip nurodė atsakovės atstovė posėdžio metu, Kauno miesto savivaldybė nėra patvirtinusi teisės akto, reglamentuojančio neturtinės žalos dydžio nustatymo mechanizmą. Taip pat nėra teisės akto, suteikiančio kompetenciją savivaldybei nustatyti neturtinės žalos dydį ir jį išmokėti iš savivaldybės biudžeto. Taigi, Komisijos vertinimu, atsakovė neturėjo teisinio pagrindo šioje dalyje priimti kitokį sprendimą.

Atsakovė Skundžiamame rašte, be kita ko, pareiškėjai išaiškino teisę kreiptis į teismą civiline tvarka dėl žalos atlyginimo, nurodė, kad būtent teismas yra kompetentingas įvertinti žalos atsiradimo aplinkybes, nustatyti civilinės atsakomybės sąlygas ir, esant pagrindui, žalos dydį.

LVAT teismo praktikoje įtvirtinta, kad viešojo administravimo subjektas, vykdamas viešojo administravimo funkcijas, be teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų, taip pat laikosi ir viešosios teisės

principo, jog „<...> viešojo administravimo subjektas turi teisę veikti tik tiek, kiek tai leidžia teisės aktai“ (LVAT 2010-05-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-677/2010). „Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Šiame straipsnyje taip pat nurodyta, jog viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“ (žr., pvz., LVAT 2015-01-29 nutartį administracinėje byloje Nr. A361-492/2015, 2012-03-01 nutartį administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012).

Bendrieji reikalavimai administraciniam sprendimui yra įtvirtinti VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktuose. Šio straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose, be kita ko numatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 punktas) ir administracinio sprendimo motyvai (VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 6 punktas). VAĮ įtvirtintas išsamumo principas, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, nagrinėjamu atveju – Administracija, į prašymą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo turinį.

Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalį, administraciniame sprendime išdėstyto sprendimo motyvai turi būti nurodomi tokia apimtimi, kad besikreipiančiam subjektui konkrečiu individualiu atveju būtų aišku, kokia priimto sprendimo esmė, kokios faktinės aplinkybės ir teisės normos nulėmė šį sprendimą, kokius teisės aktuose numatytus veiksmus jis turėtų atlikti, ar į kokius subjektus turėtų kreiptis, kad galėtų įgyvendinti savo teisėtus interesus. Kai administraciniame akte tai nėra nurodyta, motyvai negali būti vertinami kaip pakankami, o pats administracinis aktas teisėtas ir pagrįstas.

Nagrinėjamu atveju, įvertinus Skundžiamo rašto turinį dalyje, kurioje priimtas sprendimas dėl atsisakymo kompensuoti neturtinę žalą, Komisija daro išvadą, jog jis yra pakankamai motyvuotas ir pagrįstas. Kaip matyti, atsakovė Skundžiamame rašte nurodė priimto sprendimo faktinį pagrindą bei pagrindė aktualiomis teisės normomis. Iš skundo Komisijai turinio matyti, kad pareiškėja suprato priimto Skundžiamo rašto turinį ir esmę, tačiau su juo nesutiko. Skundžiamas raštas priimtas tinkamo subjekto, sprendime nurodyta tinkama apskundimo tvarka. Atsižvelgiant į tai, Komisija sprendžia, kad Skundžiamas raštas šioje dalyje yra teisėtas ir pagrįstas, todėl jo naikinti pareiškėjos argumentais nėra pagrindo.

Pareiškėja 2025-11-30 prašymu taip pat reikalavo informuoti apie tolimesnius veiksmus dėl atsakingų asmenų nustatymo ir prevencijos.

Teisės aktuose viešojo administravimo subjektui deleguotų veiksmų atlikimas, be kita ko, siejamas su administracinės paslaugos teikimu. Pagal VAĮ 2 straipsnio 1 dalį, administracinė paslauga suprantama kaip VAĮ reglamentuojama viešojo administravimo veikla, susijusi su dokumentų išdavimu ar informacijos teikimu. Įvertinus pareiškėjos prašymą informuoti apie tolimesnius veiksmus dėl atsakingų asmenų nustatymo ir prevencijos, darytina išvada, kad pareiškėja šia 2025-11-30 prašymo dalimi neprašė priimti administracinio sprendimo, o kreipėsi su prašymu pateikti informaciją.

Atsižvelgiant į VAĮ 2 straipsnio 10 dalyje pateikiamą prašymo apibrėžimą bei pareiškėjos 2025-11-30 prašymo turinį dalyje, kuria prašoma informuoti apie tolimesnius veiksmus dėl atsakingų asmenų nustatymo ir prevencijos, sprendžiama, kad pareiškėja šioje dalyje į Administraciją kreipėsi prašymu, nenurodytu Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, į kurį turėjo būti atsakyta laisva forma, t. y. tokia asmens kreipimosi į viešojo administravimo subjektą forma, kuri nėra susijusi su besikreipusio asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu bei kuria prašoma atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.

LVAT praktikoje išaiškinta, kad, vertinant VAĮ bei Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas (VAĮ 10

straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktai) ir neturi atitikti VAĮ turinio reikalavimų, administraciniame teisme (Komisijoje) gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu, bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais (žr., pvz., 2021-11-10 nutartį administracinėje byloje Nr. A-3145-624/2021, 2021-11-24 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3113-629/2021).

Išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (žr., pvz., LVAT 2012-02-13 nutartį administracinėje byloje Nr. A438-97/2012). LVAT, aiškindamas informacijos tikslumo ir išsamumo principus, yra konstatavęs, kad teisės normos nustato institucijos ar įstaigos pareigą prašančiam asmeniui pateikti turimo, o ne asmens norimo gauti, turinio informaciją (taip pat ir informacijos kiekio prasme) (žr., pvz., 2015-04-21 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1090-624/2015 ir kt.).

Kaip matyti iš Skundžiamo rašto turinio, pareiškėja buvo informuota, kokių veiksmų buvo imtasi dėl nelaimingo atsitikimo, įvykusio 2025-11-10 Progimnazijos teritorijoje, aplinkybėms iširti: a) procedūros buvo atliktos vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-10-10 įsakymu Nr. V-1135 patvirtintu Mokinių nelaimingų atsitikimų tyrimo tvarkos aprašu; b) Progimnazijos direktoriaus įsakymu buvo sudaryta tyrimo komisija, kuri išnagrinėjo įvykio aplinkybes, įvertino teritorijos būklę ir pateikė rekomendacijas dėl tolesnių veiksmų; c) tyrimo rezultatai įforminti 2025-11-13 Nelaimingo atsitikimo aktu Nr. 1; tyrimo metu buvo įvertinti mokinių srautų judėjimo ypatumai, apžiūrėta įvykio vieta, apklausti liudininkai ir surinkta kita reikšminga informacija. Taip pat nurodyta, kokių papildomų priemonių panašių nelaimingų atsitikimų prevencijai ėmėsi Progimnazija: tako atkarpa buvo aptverta ir pažymėta išpėjamaisiais ženklais, o esami dangos nelygumai laikinai sulyginti žvyru; Progimnazijai pavesta atlikti visos teritorijos būklės peržiūrą ir įgyvendinti papildomas priemones mokinių judėjimo saugumui užtikrinti, moksleiviams pakartotinai praveisti saugaus elgesio instruktažai, o neformaliojo ugdymo veiklose integruotos papildomos saugumo stiprinimo priemonės. Mokyklos darbuotojams priminta pareiga nedelsiant informuoti administraciją įvykus nelaimingam atsitikimui. Teritorijos takų atnaujinimo darbai suplanuoti kartu su pastato apšiltinimo ir fasado atnaujinimo projektu, o iki šio projekto įgyvendinimo būtini laikini dangos sutvarkymo sprendimai jau atlikti.

Įvertinus Skundžiamo rašto dalį, kurioje pateikta informacija apie nelaimingo atsitikimo vietoje nustatytas aplinkybes, matyti, jog jame suformuluotas atsakymas, atitinkantis pareiškėjos 2025-11-30 prašymo turinį, todėl šios Skundžiamo rašto dalies panaikinimui pagrindo nėra.

Pažymėtina, kad pareiškėja skunde Komisijai nenurodė argumentų dėl šios Skundžiamo rašto dalies neišsamumo ar pateikiamos informacijos nepakankamumo.

Apibendrinama Komisija sprendžia, kad tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimą – panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos 2025-12-15 raštą Nr. (33.205 Mr) R-4459, remiantis pareiškėjos argumentais, nėra jokio pagrindo, todėl pareiškėjos skundas šioje dalyje atmestinas.

Netenkinus skundo reikalavimo panaikinti Skundžiamą raštą, tais pačiais motyvais atmestinas ir išvestinis reikalavimas – įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl moralinės žalos atlyginimo administracine tvarka ir įpareigoti atsakovę pateikti motyvuotą sprendimą, įvertinant visas faktines aplinkybes ir vaiko interesus.

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detalčiau nedėstyti ir neanalizuotini.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos J. K. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Beata Labutytė